

Nemzetközi Fogamzásgátlás és Családtervezés Konferencia Budapesten

Budapesten, május 9-12. között tartotta kétévente megrendezésre kerülő, tizenötödik konferenciáját az Európai Fogamzásgátlási és Reprodukciós Társaság (European Society of Contraception and Reproductive Health, ESC). A 85 országból érkező közel 1700 szakember részvételével lezajlott nagyszabású szakmai tanácskozás kiemelt témái között szerepeltek a szexualitás eltérő kulturális és vallási szempontjai, és a legújabb, többek között férfiak számára kifejlesztett fogamzásgátló technológiák.

ELISMERÉS A MAGYAR ORVOSTÁRSADALOMNAK

„Hatalmas megtiszteltetés, hogy Magyarországon rendezhettük meg az ESC tizenötödik nemzetközi konferenciáját, amelynek megszervezésére négy évvel ezelőtt pályáztunk. Különösen annak fényében van ennek nagy jelentősége, hogy éppen 2018-ban, Semmelweis Ignác születésének kétszázadik évfordulóján érkezett a kongresszus Budapestre” – fejtette ki lapunknak **Prof. Dr. Bártfai György**, a kongresszus elnöke. A Szegedi Tudományegyetem Szülészeti és Nőgyógyászati Klinikájának egyetemi tanára az ünnepélyes megnyitón az orvostudomány két ikonikus magyar alakját – Semmelweis Ignácot és Szent-Györgyi Albertet – idézte fel. Magyarországon komoly hagyománya van a hormonális rendszerrel kapcsolatos kutatásoknak is, számos nemzetközileg is elismert kutató dolgozik ezen a területen. Mint elmondta, a konferencia megrendezése elismerést jelent a magyar orvostársadalom, azon belül a szülészeti-nőgyógyászat számára, ahogy azon szakmai szervezetek – a Magyar Nőorvos Társaság és a Magyar Család- és Nővédelmi Tudományos Társaság – számára is, amelyek aktívan támogatták a szervezőbizottság munkáját.

A kongresszus a „Családtervezés és fogamzásgátlás a serdülőkortól a menopauzáig” címet kapta, ami jól tükrözi, hogy a négy nap során mennyire sokrétű kérdéskört vitattak meg a szakemberek. Az ötven tudományos szekció keretében és háromszáz kiállított poszter kíséretében megtartott tanácskozás témái közül Bártfai professzor a sürgősségi fogamzásgátlást, a fiatalok fogamzásgátlását, a méhen belüli fogamzásgátló eszközöket és a legújabban kifejlesztett védekezési módszereket emelte ki. Helyet kapott a szakmai programban az ún. zöld kontracepció, amelynek lényege, hogy a szakemberek olyan fogamzásgátló technológiákat igyekeznek bevezetni, amelyek révén csökkenthető a környezet terhelése. Jó példa erre az a nemrégiben kifejlesztett fogamzásgátló gyűrű, amely egy éven át viselhető, szemben a havonta cserélendő műanyag eszközökkel. Fókuszba

került továbbá a szexuális nevelés, a tudatos gyermekvállalásra való felkészülés kérdése. Ezen a területen jelentős fejlődés következett be hazánkban, hiszen míg az 1960-as években a művi vetélések száma meghaladta a nyolcvanezeret, napjainkra ez a szám harmincezerre csökkent. Ám bőven van még hova fejlődnünk, ha tekintetbe vesszük, hogy több, hasonló lélekszámú európai országban mindössze hat-nyolcezer abortuszt végeznek évente. Mint azt Bártfai professzor hangsúlyozta, azok az országok sikeresek ezen a téren, amelyek egészségügyi kormányzata ingyenesen teszi elérhetővé a fogamzásgátló készítményeket az ún. vulnerábilis csoportok számára. Elsősorban azokra a fiatalokúra kell gondolnunk, akik még nem rendelkeznek rendszeres jövedelemmel, ugyanakkor aktív nemi életet élnek. Az első szülés ideje a húszas évekről áttevődött a harmincas évek elejére, ami egyben azt is jelenti, hogy jócskán meghosszabbodott az időintervallum, amikor a nők nem kívánnak teherbe esni. Ezért elengedhetetlenek a hatékony védekezési módszerek, hogy minden gyermek tervezetten születhessen meg, és csökkenjen a nem kívánt terhességek és az abortuszok száma.

KULTURÁLIS ÉS VALLÁSI SOKSZÍNŰSÉG

A fogamzásgátlás a megtermékenyülés tudatos kontrollálása, mellyel szétválik a szexualitás és szaporodás. Annak meghatározásában, hogy mit tekintünk normális, illetve abnormális szexuális magatartásnak, komoly szerepe van a vallásnak és a különböző kultúráknak. A legtöbb világvallás a szexuális életet csak a házasságon belül és nemzési céllal tekinti legitimnek, ezért a vallásos berendezkedésű társadalmakban azt az irányzatot erősítik, amelyben a szexualitás a házasságra korlátozódik. Egészen más a helyzet a liberális szellemiségű kultúrákban, ahol a szexualitás pozitív oldalait és az ahhoz kapcsolódó jogokat hangsúlyozzák. Jól látszik tehát, hogy a szexuális identitás tekintetében óriási eltérések figyelhetők meg a világ különböző országaiban. „Éppen ezért van különösen nagy jelentősége a szexuális felvilágosításnak és edukációnak, amellyel kapcsolatban az Egészségügyi Világszervezet számos programot dolgozott ki” – fogalmazott a konferencián **Prof. Johannes Bitzer** (Svájc), a European Journal of Contraception and Reproductive Health Care című folyóirat főszerkesztője.

TÉVHITEK

A fogamzásgátlás körül keringő legendák és tévhitek nagyban felelősek a tényleges igények ellenére is alacsony mértékű fogamzásgátlásért Kelet-Európa és Ázsia országa-

iban. A lakosság körében terjedő téves információkat esetenként az orvosok sem tisztázzák a páciensekkel. A fogamzásgátló tablettákkal kapcsolatban például még mindig él a tévhit, hogy gátolják a későbbi megtermékenyülést és növelik a rák kialakulásának kockázatát. Holott kutatási eredmények bizonyítják, hogy a legalább öt éven át fogamzásgátló tablettát szedő nők körében egyértelműen csökken a daganatos megbetegedések – többek között a méhnyakrák és a vastagbélrák – kialakulásának kockázata. Általános tévhit az is, hogy a hormonális fogamzásgátlók károsak a szervezetre, hiszen a megfelelő módszer megválasztása éppen elősegíti a női egészség védelmét. „Ezekben az országokban a szakemberek sok esetben fél-, elavult információkra, vagy szubjektív személyes benyomásaikra alapozzák tanácsaikat a védekezés formájáról, nem pedig tudományosan bizonyított tényekre. Éppen ezért a családtervezésben közreműködő orvosoknak és nővéreknek folyamatos képzésre van szükségük ahhoz, hogy a tévhitet eloszlathassuk” – mutatott rá **Prof. Gabriele Merki** (Svájc), az ESC elnöke. Hozzátette: „A fogamzásgátlással kapcsolatos tanácsadás időigényes, főleg akkor, ha kulturális és vallási oldalról is befolyásolt a téma. Mindezek alapján kulcsfontosságú, hogy a lakosság jól képzett szakemberektől kaphasson ingyenes és könnyen elérhető tanácsadást.”

A NŐI EGÉSZSÉG VÉDELMEBEN

Prof. Regine Sitruk-Ware (USA), a Rockefeller Egyetem adjunktusa az ún. Millenniumi Fejlesztési Célokat foglalta össze. 2000-ben 189 ENSZ-tagállam kötelezte el magát amellet, hogy csökkentik a gyermekhalandóságot az öt év alatti korosztályban, és minimalizálják a gyermekágyi halandóság arányát. Ennek megvalósulásához arra van szükség, hogy könnyen hozzáférhető és egyszerűen használható családtervezési módszerek álljanak a nők rendelkezésére. Fontos, hogy a nők maguk dönthessék el a teherbeesésük időpontját, így elérve azt, hogy minden megszületett gyermek kívánt gyermek legyen. Az újfajta technológiák közül Sitruk-Ware professzor az egyhónapos hüvelygyűrű kifejlesztését emelte ki, és üdvözölte, hogy olyan ígéretes, férfiak által alkalmazható módszerek láthatnak napvilágot a nem is olyan távoli jövőben, amelyeknek köszönhetően a férfiak is részt vállalhatnak a fogamzásgátlás terheiből.

FÉRFI FOGAMZÁSGÁTLÁS

„Hetven éve zajlott le a női fogamzásgátlás forradalma, ám azóta változott a világ, és a kutatók egyre modernebb módszerek kifejlesztésén dolgoznak. Ideje a férfiakról is beszélni, ha a fogamzásgátlás a téma, hiszen a közeljövőben lesznek számukra is elérhető fogamzásgátló módszerek az óvszeren túl.” – világított rá **Prof. David Serfaty** (Franciaország), a Férfi Fogamzásgátlás Nemzetközi Konzorcium (ICMC) alapítója az ESC budapesti sajtóbeszélgetésén. Központi kérdés az ICMC kutatói számára, hogy a férfiak is olyan fogamzásgátló módszerek közül választhassanak, amelyek hosszú távra jelentenek kényelmes, de visszafordítható megoldást. A fiatal generáció férfi tagjai egyre korábban és így több partnerrel kezdenek szexuális életet élni, ezért nyitottak azokra a lehetőségekre, amelyek révén maguk szabályozhatják a gyermekvállalást. Háromféle módszer lesz elérhető a számukra: a tableta, a bőrön át felszívódó gél és spray, valamint a háromhavonta egyszer beadandó injekció. A jelenleg zajló kutatások arra irányulnak, hogy az új technológiák minél egyszerűbbek és hatékonyabbak legyenek. Serfaty professzor hangsúlyozta, hogy a nőknek és a férfiaknak közösen kell vállalniuk a felelősséget a terhességért, ezért a fogamzásgátlásnak, a védekezésnek is közös elhatározásból kell megtörténnie. A legfontosabb cél az, hogy csökkenjen a nem kívánt terhességek száma, és ebben a felelősséget a két nem képviselői közösen vállalják. Merki professzor hozzátette: a fiatal férfiak között végzett felmérések eredményei azt mutatják, hogy az utóbbi időben egyre több férfi kíván aktív részese lenni a családtervezésnek. Bártfai professzor azt is megjegyezte, hogy hosszú távú, ugyanakkor visszafordítható fogamzásgátló módszerekre van szükség. Ebből az aspektusból nézve a vasectomia nem tekinthető megfelelő módszernek, hiszen a beavatkozás irreverzibilis változást idéz elő a férfi szervezetében. Fontos, hogy a védekezésben szerepet vállaló férfiaknak a későbbiekben lehetősége nyíljon a gyermekvállalásra, és erre minden reményük meglehet a lassan finisbe érkező kutatások tükrében. A fogamzásgátló módszerek folyamatos fejlesztése és az egyszerűen használható új termékek szélesítik a védekezési lehetőségek tárházát, és ezzel segítik a reprodukciós egészség megőrzését a férfiak és nők körében.

Boromisza Piroksa

